

география съ глобусъ и карти, славянска граматика, елинска граматика и етимологиченъ разборъ, аритметика, краснописъ, черковно пѣние и черковенъ редъ (Н. Начовъ, цит. статия, Училищенъ прегледъ, г. XI, 1906, кн. 8, с. 791). Какъ се е водило самото обучение, личи отъ писменитѣ изяснения на Круша (вж. настоящия отдѣлъ, № 5). Владиката Мелетий отива въ Цариградъ въ 1841 г. и отъ тамъ се връща като гонителъ на българщината. Почва да прѣчи на Захария и повиква гърка Николаки отъ Пловдивъ за учителъ по гръцки езикъ. Презъ 1845 г. посещава София В. И. Григоровичъ. Неговитѣ впечатления отъ „даскала“ (вѣроятно З. Круша) сж недобри — учителтъ се боелъ отъ руския ученъ. Училището имало две отдѣления: нисше и висше. Въ нисшето се преподавало български езикъ, а въ висшето тоя езикъ срѣщалъ спънки (Ив. Д. Шишмановъ, Студии изъ областъта на българското възраждане. СбБАН, кн. VI, 1916, с. 67 и 174—175). Спънкитѣ, вѣроятно, сж произхождали отъ страна на Николаки и Мелетия, а недовѣрчивостъта и скритостъта на З. Круша трѣбва да се обяснятъ съ тия неприязнени отношения. Сжщата година, 1845, Мелетий изгонва Захария отъ училището. Захарий отива въ Самоковъ, кждето престоява цѣла година¹⁾. Презъ това време софиянци изпжждатъ Мелетия и Николаки и на 26. X. 1847 г. повикватъ отново Круша. Презъ май 1848 г. дохажда новъ гръцки владика Паисий. Въ негово време се изгражда, съ помощъта на Денкоглу и цѣлото софийско гражданство, новото каменно училище (вж. въ отдѣла „Софийски кондики“ № 13 — Кондика на Взаимноучителното училище отъ 1849 г., кждето сж посочени подробно разходитѣ и приходитѣ на училището).

Презъ 1852—1854 г. Круша учителствува въ Самоковъ, въ подготвителното училище. Сжщевременно е писаръ въ канцеларията на Христо х. Гюровъ. Взява живо участие въ борбата срещу гръцкия владика Матей, пише писма до правителството и патриаршията. Презъ 1855—57 г. е учителъ въ Одринъ, въ Чорбаджи Найденовото българско училище. Тукъ влиза въ връзки съ руския вицеконсулъ Н. Д. Ступинъ, голѣмъ приятелъ на българитѣ, и получава руски паспортъ, поради който по-късно има неприятности съ турцитѣ. Отъ Одринъ кореспондира съ нѣкои българи въ Москва, напр. К. Геровъ, който му иска географски сведения за Одринско (вж. Изъ архивата на Н. Геровъ. Книга II, № 1597, 1598). — Следната учебна година (1857—1858) учителствува за трети лжтъ въ Копривщица, а презъ 1858—59 г. — въ Панагюрище. Следнитѣ две години Круша е свободенъ. Живѣе въ Самоковъ. Започва продължително дѣло за чешма съ попъ Димитъръ п. Янакиевъ и сина му Никола, което му струва доста неприятности и разноски и найсетне го принуждава да напустне Самоковъ и се пресели въ София (вж. подробности въ писмата му до Н. Геровъ, Изъ архивата на Н. Геровъ. Книга I, № 1599, 1601, 1606). Въ родния си градъ Круша отново се проявява като противникъ на гръцкото духовенство, участвува въ борбата срещу владиката Дели-Матей, дори бива изпжденъ отъ самоковския меджлисъ, понеже не зачиталъ турскитѣ традиции и наредби (вж. Хр. Семерджиевъ, цит. съ-

¹⁾ Споредъ Хр. Семерджиевъ (Самоковъ и околностъта му, с. 190—191) Круша презъ 1845—46 г. прекаралъ въ Вратца, отначало като търговецъ, после като учителъ.